

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos 2014–2020-as stratégiájáról

(COM (2014) 332 final)

(2015/C 230/13)

Előadó: Carlos Manuel TRINDADE

2014. június 6-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Unió munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as stratégiájáról

COM(2014) 332 final.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2014. november 20-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2014. december 10–11-én tartott, 503. plenáris ülésén (a december 11-i ülésnapon) 189 szavazattal 23 ellenében, 20 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB üdvözli, hogy az EU egy átfogó jellegű, gazdasági és szociális szempontból fejlett kerettel rendelkezik, amelyet a tagállamok által a nemzeti körülményekhez igazított többéves európai stratégiák egészítenek ki. Az EGSZB azonban úgy véli, hogy továbbra is fennállnak olyan nehézségek, hiányok és újonnan jelentkező kihívások, amelyek megoldásra várnak.

1.2. Az EGSZB értékeli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy a megelőzésre, a szabályok – a védelem jelenlegi szintjének csökkentése nélküli – egyszerűsítésére és azok megfelelő végrehajtására koncentráljon. A stratégiának garantálnia kellene az egyensúlyt a magas szintű védelem és a vállalatokra nehezedő adminisztratív terhek között.

1.3. Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság konzultációk, tájékoztatás és iránymutatás rendelkezésre bocsátása, az ikt-k használata és a kkv-k támogatását célzó közszolgáltatások jobb összehangolása révén a kkv-kra koncentrál.

1.4. Az EGSZB szerint immár elengedhetetlen a munkaügyi ellenőrök jobb képzése és számuk növelése – ugyanis a tagállamok nagyjából felében ez nem éri el az ILO által ajánlott minimumot (tízezer munkavállalónként egy ellenőr).

1.5. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság – figyelembe véve annak szükségességét, hogy a fiatalokban, a friss diplomásokban, a gyakornokokban és az ipari tanulóknak kialakítsák a megelőzés kultúráját – fogadjon el eszközöket annak érdekében, hogy az ilyen személyek megfelelő és gyakorlati információkat és képzést kapjanak.

1.6. Az EGSZB hisz abban is, hogy a beruházásoknak szerepük van a megelőzésben, és teljes mértékben egyetért azzal, hogy nemcsak a vállalkozásoknak, hanem a tagállamoknak is eszközölniük kell beruházásokat. Kéri a vállalatok és a tagállamok beruházásainak növelését a munkavállalói részvétel garantálása mellett.

1.7. Az EGSZB rámutat az EU-ban az adatok rendelkezésre állása kapcsán jelentkező nehézségekre, és felkéri az Európai Bizottságot, hogy sürgősen biztosítson olyan statisztikákat és mutatókat, amelyek figyelembe veszik többek között a munkavállalók nemét és életkorát. Az EU-n belül szabályozni és közölni kellene a foglalkozásból eredő betegségek listáját, a munkaidő alatt bekövetkezett baleseteket is feltüntetve, valamint az ezeknek az adatoknak a bejelentésére és statisztikai elemzésére vonatkozó szabályokat. Javasolja, hogy erősítsék meg és széles körben tegyék ismertté a szakosodott ügynökségek munkáját, illetve hogy az információkat és bevált gyakorlatokat is tegyék közzé a megelőzés kultúrájának megszilárdítása érdekében. Az új kockázatok vizsgálatát el kell mélyíteni, és e vizsgálat eredményeiből kiindulva megfelelő (jogsabályi vagy más jellegű) intézkedéseket kell kidolgozni.

1.8. Az EGSZB úgy véli, hogy a stratégia hatékony végrehajtásához kulcsfontosságú a munkavállalók és az összes szociális partner bevonása minden szinten és a munkahelyen is. Felkéri az Európai Bizottságot, hogy tegye intenzívebbé a megbeszéléseket és a konzultációkat a szociális partnerekkel, továbbá fejlesszen ki összehangolt fellépéseket. A tagállamoknak ki kellene állniuk a szociális párbeszéd és a kollektív szerződések mellett.

1.9. Az EGSZB elégedetlen amiatt, hogy az Európai Bizottság nem határoz meg európai szinten számszerűsített célkitűzéseket a munkahelyi balesetek és megbetegedések terén, és azt javasolja, hogy a tagállamok nemzeti stratégiáik keretében tegyék ezt meg.

2. A munkahelyi biztonság és egészségvédelem jelentősége

2.1. A munkahelyi biztonság és egészségvédelem Európában betöltött stratégiai jelentőségét az Európai Unió működéséről szóló szerződés rögzíti, amely 151. és 153. cikkében kifejezetten foglalkozik ezzel a témával, különösen annak érdekében, hogy a munkafeltételek terén történő előrelépések összehangoltak legyenek.

2.2. Egy közelmúltbeli Eurobarométer felmérés szerint a munkavállalók túlnyomó többsége (85 %) elégedett a jelenlegi munkahelyén tapasztalható egészségügyi és biztonsági körülményekkel, továbbá a válaszadók 77 %-a arról számolt be, hogy munkahelyén rendelkezésre állnak erre vonatkozó információk és/vagy és képzések. Ennek ellenére az EU-ban még lehetne javítani a munkahelyi biztonság és egészségvédelem állapotán, hiszen a jelenlegi helyzet egyáltalán nem megnyugtató: az EU-ban évente több mint négyezer munkavállaló hal meg munkahelyi balesetben, és 3 milliónál is többen esnek áldozatul olyan súlyos munkahelyi balesetnek, amelynek következtében három napnál többet maradnak távol munkahelyüktől. A munkavállalók körülbelül egynegyede úgy gondolja, hogy egészsége és testi épsége a munkahelyén veszélyben van, illetve hogy a munka leginkább negatívan befolyásolja az egészségét. Németországban a 460 millió nap/év betegszabadság becslések szerint a bruttó nemzeti össztermék mintegy 3,1 %-ával egyenlő termelékenységsökkenéshez vezetett. A 2010–2011-es pénzügyi évben az Egyesült Királyságban ennek az államot terhelő nettó költségét mintegy 2,381 milliárd angol fontra becsülték.

2.3. Az ILO szerint 2008-ban az EU-ban mintegy 160 ezer végzetes kimenetelű, foglalkozásból eredő megbetegedést regisztráltak, ezek közül a legfőbb halálozási ok a rákos megbetegedés volt (közel 96 ezer esetben). Becslések szerint Európában három és fél percenként meghal egy ember munkahelyi baleset vagy foglalkozásból eredő betegség miatt. Ennek ellenére Európa továbbra is az élen jár a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén.

2.4. A munkahelyi biztonság és egészségvédelem érdekében eszközölt kiadásokra befektetésként, nem pedig pusztán költségként kell tekinteni. Az Európai Bizottság egyébként utal arra, hogy friss becslések szerint az ez irányú befektetések megtérülési aránya magas: átlagosan 2,2, és az 1,29 és 2,89 közötti tartományban mozog. Másrészt ki kell emelni, hogy a jó munkakörülmények hiánya költségeket eredményez a vállalatoknál, és hogy egyes országokban a biztosítási díjak viszonylagosan alacsonyabbak azon vállalatok számára, ahol nem fordult elő munkahelyi baleset.

2.5. A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó, 2007–2012-es európai stratégia kapcsán elért némi siker⁽¹⁾, azaz az EU szabályainak tisztázása vagy akár a tagállamok nagyobb mértékű bevonása ellenére tény az, hogy nem sikerült elérni a foglalkozásból eredő megbetegedések számának csökkenését, és továbbra is óriási hiányosságok vannak a kkv-knál, amelyek nagy nehézségekkel szembesülnek a szabályozási kötelezettségek teljesítése terén a pénzügyi erőforrások, valamint a technikai és emberi kapacitások iránti igények miatt. Probléma még a foglalkozási és a munkavégzéssel összefüggő betegségek megelőzésének elégtelensége, a statisztikai adatok és a nyomon követés hiányossága, a munkahelyi biztonság és egészségvédelem, illetve a környezet és a vegyi anyagok szempontjainak az elégtelen összehangolása, valamint a szociális partnerek alacsony fokú bevonása. Még hiányosabbak a munkavállalók biztonságával és egészségvédelmével kapcsolatos ismeretek az olyan ágazatokban, amelyekben jellemző a be nem jelentett és az atipikus munkavégzés (különösen a mezőgazdaság, az ipar és a szolgáltatások különféle vállalataiban), illetve a távmunka, az önfoglalkoztatás és a háztartási kisegítő munkavégzés.

2.6. Az EGSZB rámutat, hogy a munkahelyi balesetek számának az elmúlt évek során Európában tapasztalható csökkenése részben annak tudható be, hogy munkahelyek szűntek meg a magas kockázatnak kitett ágazatokban, mivel általában a tagállamokban jelentős megszorítások történtek a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén, különösen a jogszabályokhoz, az ellenőrzéshez és a megelőzéshez kapcsolódó tevékenységeket illetően.

2.7. Az EGSZB egyetért azzal, hogy fel kell tárnai az EU előtt álló főbb kihívásokat, és az Európai Bizottságtól szilárd politikákat és eszközöket kér azok megoldására. Ilyen például: a tagállamok eredményeinek javítása a hatékony és eredményes kockázatmegelőzési intézkedések végrehajtása terén a kkv-k kapacitásának megerősítésével, a foglalkozásból eredő megbetegedések megelőzésének javítása a meglévő, az új és a fellépő kockázatok csökkentése révén, valamint a demográfiai változásokra adandó koherens és hatékony válaszlépések végrehajtása.

⁽¹⁾ 2007 és 2011 között az EU-ban 27,9%-kal csökkent a három napon túli hiánnyal járó munkahelyi balesetek száma.

2.8. A tagállamok összehangolt erőfeszítései egyrészt a foglalkozásból eredő betegségek és a munkahelyi balesetek számának csökkenését eredményezik, másrészt megóvják az emberi erőforrásba történő befektetést, mivel elkerülnek az egészségügyi ellátások és a szociális költségek növekedését, és ezáltal előmozdítják az európai jóléti társadalmat.

3. A munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos, 2014–2020-as európai stratégia háttere

3.1. A munkahelyi biztonság és egészségvédelem méltányos, az Európa 2020 stratégiával összehangolt feltételei jelentős mértékben hozzájárulhatnak az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez. Az európai uniós stratégiai keret és szabályok a nemzeti stratégiákkal és szabályokkal együttesen garanciát jelentenek a munkavállalók egészségének és biztonságának megőrzésére. Az EGSZB sajnálja, hogy a közlemény ilyen későn készült el, és hogy nem vette figyelembe az EU különféle érdekcsoportjait háromoldalú módon képviselő, a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó tanácsadó bizottság által egyhangúlag elfogadott vélemény ajánlásait.

3.2. Az EGSZB megjegyzi, hogy az európai bizottsági közlemény nem tervezi a blokkolt jogalkotás felszabadítását, különösen az izom- és vázrendszeri problémák, illetve a munkavállalók rákkeltő anyagokkal szembeni védelméről szóló hatályos irányelv felülvizsgálata kapcsán. Az EGSZB azt is megállapítja, hogy nincs utalás egy a változások előre jelzésére vonatkozó jogi keret kialakítására, amit pedig már az Európai Parlament is kért. Az EGSZB nyomatékosan kéri, hogy az Európai Bizottság haladéktalanul pótolja ezeket a hiányosságokat.

3.3. Az EGSZB időben üdvözölte azt az európai célkitűzést, hogy a munkahelyi balesetek száma 25 %-kal csökkenjen⁽²⁾, ám kénytelen felszólalni amiatt, hogy a 2014–2020 közötti időszakra nem számszerűsítették ezt a célt. Az EGSZB azt is sokszor kifogásolta, hogy nincs hasonló célkitűzés a foglalkozásból eredő betegségek csökkentésére. Ez a hiány a vizsgált közleményben is tapasztalható, így továbbra is ugyanúgy aggályra ad okot. Az EGSZB alapvetőnek tartja európai statisztikai eszközök kifejlesztését a munkahelyi balesetekre, a foglalkozási betegségekre és a különféle szakmai kockázatoknak való kitettségére vonatkozóan.

3.4. Az európai és nemzeti szintű előírások és szabályzatok jobb végrehajtásának szükségességét a szociális partnerek és a társadalom is széles körben elismeri. Az EGSZB szerint mindenképpen szükség van a mikrovállalkozások és kkv-k képességeinek megerősítésére annak érdekében, hogy hatékony és eredményes kockázatmegelőzési intézkedéseket hajtsanak végre, megfelelően a jogszabályi előírásoknak. Az erre irányuló fellépések kiemelt jelentőségűek, és nagyobb ösztönzést, támogatást és személyre szabott technikai tanácsadást nyújtó közpolitikákat igényelnek.

3.5. A technológiai innovációk és az újfajta munkaszervezési módok – különös tekintettel az atipikus munkavégzés új rendszereire – új kihívásokat tartogató újfajta helyzeteket teremtenek, de ugyanakkor új kockázatokkal is járnak, amelyeket mindeddig nem azonosítottak be kellőképpen. Az ilyen kockázatok feltárása és megelőzése, valamint a foglalkozásból eredő, meglévő és új betegségek meghatározása sürgős feladat. Alapvető és halaszthatatlan, hogy a hatályos jogszabályok naprakészé tételeivel vagy a feltárt kockázatoknak megfelelő új jogszabályokkal megoldásokat találjunk erre.

3.6. Az, hogy sikerült megnövelni a várható élettartamot, módosítja az európai népesség demográfiai struktúráját, ám nem jelenti automatikusan azt, hogy várhatóan hosszabb életüket jó egészségügyi körülmények között élhetik le az emberek. A munkakörülményeknek fontos szerep jut az egészségügyi problémák kapcsán, amelyek a kor előrehaladtával általában gyakrabban jelentkeznek bizonyos foglalkozási kockázatok kumulatív hatása miatt. A demográfiai fejlemények által állított kihívások megválaszolásához hozzájárul a karrier kezdetével induló és a munkavállaló egész életében zajló jobb megelőzés. Másrésztől finanszírozni kellene a nemzeti és európai szintű kutatást, hogy feltárára kerüljenek az erre a területre vonatkozó legalapvetőbb kérdések.

3.7. Az EGSZB úgy véli, hogy az EU-ban jellemzővé váltak a bizonytalan munkahelyek és az atipikus munkavégzési formák, és hogy a gazdasági válság egyes tagállamokat és társadalmi felelősséget nem vállaló cégeket arra kényszerített, hogy jelentős mértékben csökkentsék a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos tevékenységeiket. Ez a helyzet elfogadhatatlan.

3.8. Másrésztől ki kell emelni, hogy egyes vállalatok önkéntes alapon és jogszabályi kötelezettségeiken túlmenően fejlesztettek ki eszközöket és fellépéseket munkavállalók egészségének, biztonságának és jólétének támogatására vagy javítására. Ezen vállalkozások társadalmi felelősségvállalásának ilyen megnyilvánulása érdemes volna az Európai Bizottság és a tagállamok elismerésére és támogatására, hogy egész Európában általánossá váljon az üzleti életben a társadalmi és környezetvédelmi felelősség kultúrája.

⁽²⁾ HL C 224., 2008.8.30., 88. o.

3.9. Az EU napjainkban folyamatosan szembesül a gazdasági stagnálás és a magas munkanélküliség problémájával. A munkanélküliség a foglalkozás-örvoston specifikus területét alkotja, mivel egyes esetekben mentális betegségek kapcsolódnak hozzá. A munkaerőpiac be nem jelentett munkavállalói is jobban ki vannak téve a magasabb kockázatoknak és a munkahelyi baleseteknek. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a strukturális beruházások végrehajtásán kívül az életkörülmények javítása – különösen a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén – szintén igen fontos hozzájárulást jelent a fenntartható gazdasági növekedéshez, a színvonalas munkahelyek népszerűsítéséhez és a társadalmi kohézióhoz.

4. Általános megjegyzések

4.1. A fenntartható gazdasági növekedés érdekében alapvető a munkahelyi biztonság és egészségvédelem globális keretének kifejlesztése és eredményes alkalmazása az egész Európai Unióban. Az EU által indított nyilvános konzultáció⁽³⁾ válaszadóinak többsége (93 %) megerősítette, hogy szükséges az uniós szintű koordináció folytatása ezen a területen, és jelezte, hogy a munkahelyi biztonság és egészségvédelem elveinek való magas szintű megfelelés célját továbbra is fenn kell tartani, a vállalkozások méretétől függetlenül.

4.2. Annak ellenére, hogy az utóbbi években a különböző tagállamokban látható volt némi javulás, különösen a munkahelyi balesetek terén, ami részben a foglalkoztatási szint visszaesésének is betudható, az EU-ban nem vált általánossá a megelőzés kultúrája. Ennek oka, hogy a kkv-knak nehézségeik vannak a források és a kapacitások terén, és ezek csak az állami testületek általi, a tájékoztatás, a képzés, a technikai segítségnyújtás és a tanácsadás terén történő fellépéssel oldhatók meg. Az állami testületek ilyen fellépéseinek meg kell felelniük a különböző tevékenységi területek szükségleteinek, és minden esetben személyre szabottaknak kell lenniük.

4.3. A szociális párbeszéd alapvető jellemzője a munkavállalók vállalati és munkahelyi szintű képviselőinek részvétele a szakmai kockázatok kezelésében. A vállalatoknak nyújtott pénzügyi támogatások feltételül kell szabni a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó előírások tiszteletben tartását. Különböző európai országok tapasztalata is rámutat a regionális vagy ágazati képviseleti formák kialakítását lehetővé tevő, a szociális párbeszédet és a megelőzést ösztönző közös megállapodások jelentőségére.

4.4. Nem megfelelő mértékű az összhang az egészség és a biztonság terén fellépő különféle állami szolgálatok között. Megfigyelhető a szociális partnerek minden szinten történő bevonását, a specifikus ágazati megállapodások tárgyalását és kialakítását célzó mechanizmusok gyenge hatékonysága és/vagy alacsony mértékű kihasználtsága. Ezeket a területeket fontos lenne javítani. A közegészségügyi szolgálatok és a munkahelyi megelőzési osztályok közötti rendszeresebb együttműködés hozzájárul a jobb megelőzéshez, és lehetővé teszi a foglalkozási betegségek jobb feltárását. A tagállamokban egységes kapcsolattartó pontokat kellene kialakítani, amelyek megkönnyítik a közigazgatás és a kkv-k közötti kapcsolatokat.

4.5. A költségvetési nehézségek miatt a tagállamok zöme kevesebb pénzügyi és humán erőforrást biztosított a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos intézményeknek és testületeknek, különösen a munkaügyi felügyelet terén. Ez utóbbi érezhetően csökkentette ellenőrzési tevékenységét, valamint a vállalkozásoknak nyújtott támogatást és tanácsadást. Az EGSZB határozottan kéri e teljességgel elfogadhatatlan helyzet orvoslását, mivel még súlyosabban merülnek fel új és fontos kockázatok, és romlik a munkavállalók életkörülménye és biztonsága (növekednek a pszichoszociális kockázatok, részben a munkanélküliség és a munkahelyi bizonytalansága miatt).

4.6. A tagállamoknak ösztönözniük és népszerűsíteniük kellene a kollektív tárgyalást és a kollektív szerződéseket, fontos és aktív szerepet biztosítva a szociális partnerek számára a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó szakpolitikák tervezésében és végrehajtásában, valamint a biztonságos és egészséges munkahelyi környezet ösztönzésében.

4.7. Az EGSZB sajnálja, hogy az egészség és a biztonság témájában készült európai statisztikák terén gyenge eredmények születtek, és hangsúlyozza, hogy fontos és sürgős lenne az EU szintjén egységes definíciók, valamint elismerési és jelentéstételi és rendszerek kialakítása.

4.8. Az EGSZB egyetért azzal az európai uniós elvvel, amely szerint a szociális partnerek minden szinten történő bevonása biztosítja a hatékonyságot és az eredményességet a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó politikák kialakításában és végrehajtásában. Ebben a folyamatban kulcsszerepet kell játszaniuk a szociális párbeszéd folytatására létrehozott európai struktúráknak, valamint a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel foglalkozó háromoldalú tanácsadó bizottságnak. Ez utóbbi – gyakran egyhangúlag elfogadott – ajánlásait az Európai Bizottságnak nagyobb mértékben kellene felhasználnia prioritásainak meghatározása során.

⁽³⁾ „Public consultation on the new occupational health and safety policy framework”, Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi befogadás, 2014. június.

4.9. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a szociális párbeszéd keretében megkötött keretmegállapodások kapcsán rövid időn belül vizsgálja meg, hogy teljesül-e a reprezentativitás és a közösségi jognak való megfelelés, és így kötelezze el magát amellett, hogy meghozza a megállapodások tiszteletben tartásához szükséges intézkedéseket.

4.10. Az EGSZB azt javasolja a tagállamoknak, hogy a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó fellépések finanszírozásához vegyék igénybe az Európai Szociális Alapot és más európai strukturális és beruházási alapokat.

4.11. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy körültekintőbben meg kell vizsgálni a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó politika és más állami fellépési területek szinergiáit. Az EGSZB határozottan meg van győződve arról, hogy az ezen a területen elért eredmények a tagállamok többségében még nagyon gyengék.

5. Részletes megjegyzések

5.1. Nemzeti stratégiák, jogszabályi megfelelés és ellenőrzés

5.1.1. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság megközelítését annak kapcsán, hogy a tagállamoknak a szociális partnerekkel való konzultációik során az új uniós stratégiai keret fényében felül kell vizsgálniuk nemzeti stratégiáikat. Mindazonáltal azt javasolja, hogy az előző nemzeti stratégia hatását értékeljék részletekbe menően. Minden tagállamban alapvetőnek kell tekinteni a szociális partnerek részvételét a 2014–2020 közötti stratégiában, és olyan homogén mutatókat és kritériumokat kell találni, amelyek szisztematikusan kimutatják ennek a részvételnek a mértékét, és lehetővé teszik a rendszeres nyomon követést és értékelést.

5.1.2. Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a tagállamoknak az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökséggel (EU-OSHA) együttműködve létre kellene hozniuk egy adatbázist a munkahelyi biztonság és egészségvédelem témakörében, és meghatározott időnként (legalább évente kétszer) üléseket kellene tartaniuk az EU-OSHA, a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottság (ACSH), valamint a vezető munkaügyi felügyeleti tisztviselők bizottsága (SLIC) keretében.

5.1.3. Alapvetőnek kell tekinteni a kkv-knak nyújtott pénzügyi és technikai támogatást az OiRA és más informatikai eszközök tagállamokban történő alkalmazásához, a prioritást élvező ágazatokra összpontosítva. Az EU-OSHA pénzügyi és humán erőforrásait meg kell erősíteni, hogy az ügynökség képes legyen meghatározó szerepet betölteni. Az EGSZB sajnálja, hogy a tagállamokban igen korlátozott mértékben használták fel az ESZA-t az oktatási és képzési tevékenységek finanszírozására.

5.1.4. A bevált gyakorlatok és (a különösen a kkv-kat célzó) specifikus iránymutatások meghatározása során meg kell felelni az ágazatok sajátos körülményeinek és a vállalkozói tevékenységek jellegének. Az EU-OSHA fellépését meg kell erősíteni ezeken a területeken, és népszerűsíteni kell a megelőzés kultúráját.

5.1.5. A vállalatoknál folyó munkaügyi felügyeleti tevékenységet számos tagállamban javítani kell, különösen a tájékoztatás, a konzultáció, az újonnan felmerülő kockázatok, a jogszabályoknak való megfelelés megkönnyítése, illetve a be nem jelentett munkavégzés feltárása és megelőzése terén. Ehhez alapvető a munkaügyi felügyelet forrásainak és képességeinek megerősítése.

5.1.6. Az EGSZB támogatja a munkaügyi felügyelők csere-/képzési programjának értékelését, valamint a munkaügyi felügyeleti szolgálatok közötti, a SLIC keretén belüli együttműködés megerősítését célzó intézkedések bevezetését.

5.1.7. Az EGSZB egyetért a SLIC álláspontjával, miszerint stratégiai prioritást jelentenek az EU számára az egészséggel és biztonsággal kapcsolatos kérdések, különösen az izom- és vázrendszeri problémák, a hosszú lappangási idejű betegségek (foglalkozásból adódó rákos megbetegedések és krónikus betegségek, például foglalkozásból adódó tüdőbetegségek), a REACH megfelelő alkalmazása és a munkavégzéssel összefüggő pszichoszociális kockázatok⁽⁴⁾. A kkv-k kapcsán nagy jelentőséget tulajdonít az egészséggel és biztonsággal összefüggő képességek javításának, a követelményeknek való jobb megfelelésnek, a hozzáférhető és naprakész információk és iránymutatások biztosításának, illetve az arra irányuló fellépésnek, hogy a nagyvállalatok vállalják a felelősséget a velük kapcsolatban álló kkv-k jobb teljesítményéért.

⁽⁴⁾ „EU strategic priorities, 2013–2020”, Ares(2012)162420, 2012. február.

5.2. Jogszabályi egyszerűsítés

5.2.1. Az EGSZB úgy véli, hogy a hatályos jogszabályok egyszerűsítése – amennyiben sor kerül rá – semmiképpen sem sodorhatja veszélybe az európai munkavállalók munkahelyi egészségi és biztonsági feltételeinek jelenlegi szintjét és folyamatos javítását. Az EU nyilvános konzultációja feltárja a szociális partnerek közötti nézeteltéréseket a hatályos jogszabályoknak egy új európai politikai eszköz bevezetésével történő egyszerűsítése kapcsán: a munkavállalói szervezetek 73,4 %-a ellenzi ezt az egyszerűsítést, miközben a munkaadói szervezeteknek csupán 4,3 %-a vélekedik ugyanígy⁽⁵⁾. A megkérdezett (összesen 523) szervezet 40,5 %-a áll ki az egyszerűsítés mellett, 46,1 % viszont ellenzi azt, 13,4 % pedig nem nyilvánított véleményt e tárgyban. Ennek ellenére az EGSZB úgy véli, hogy lehetne csökkenteni a vállalatok bizonyos adminisztratív terheit, azonban mindenképpen úgy, hogy ne kerüljenek veszélybe a munkavállalók egészségi és biztonsági feltételei.

5.2.2. A „Vállalati felmérés új és fellépő kockázatokról” címet viselő (ESENER) felmérés szerint a vállalatok az alábbi fő okok miatt foglalkoznak a munkahelyi biztonsággal és egészségvédelemmel: „jogi kötelezettségek teljesítése” (90 %), „munkavállalói nyomás” (76 %), illetve „a munkaügyi felügyelőség által kifejtett nyomás” (60 %). Ezek mind nagy erejű ösztönzők. Másrészről ugyanez a felmérés rámutat, hogy a biztonság terén rendszeres ellenőrzést nem végző vállalatok közül mindössze 37 % jelölte meg a „túlságosan bonyolult jogszabályi kötelezettségeket” ennek indokaként.

5.2.3. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az esetleges egyszerűsítési lehetőségeket és/vagy a vállalatokra nehezedő felesleges adminisztratív terhek csökkentésének módjait – a hatályos jogszabályok elemzését követően – úgy tárják fel, hogy az eljárás a szociális partnerek összes szinten történő bevonása mellett folytatott széles körű vita és tárgyalás eredménye legyen. Az EGSZB felhívja a figyelmet a Szerződés 153. cikkére, amely szerint az európai jog minimális feltételeket határoz meg, illetve felhatalmazza a tagállamokat, hogy olyan szabályokat tartsanak fenn vagy fogadjanak el, amelyek jobb védelmet biztosítanak a munkavállalók számára. Mindez hozzájárul a jobb előrelépéshez és lehetővé teszi az európai kezdeményezésekre való felkészülést, amint azt az azbeszt számos tagállamban történő, az Európai Bizottság hasonló döntését megelőző betiltása is mutatja.

5.3. Új és fellépő kockázatok

5.3.1. Nagy szükség van az új kockázatokkal kapcsolatos tudományos ismeretek elmélyítésére a munkavégzéssel összefüggő és a foglalkozási betegségek megelőzése érdekében. Emiatt az erőfeszítéseket az EU szintjén kell koncentrálni. A különféle európai és nemzeti szintű intézmények jobb együttműködése/összhangja kulcsfontosságú ahhoz, hogy megfelelő módokat találjunk a stratégiák és jogalkotási eszközök meghatározására az új és a fellépő kockázatok kezelése érdekében. A már létező intézmények mellett az EGSZB nem látja szükségesnek egy új független tudományos konzultációs bizottság felállítását.

5.3.2. Az EGSZB egy ideje rendszeresen utal arra, hogy biztosítani kell a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó feltételek javítását bizonyos sajátos munkavállalói csoportok (fiatalok, nők, idősebbek, migránsok, atipikus munkaszerződésekkel dolgozók és fogyatékosokkal élők) számára, illetve hogy szembe kell szállni a munkaszervezésben bekövetkező változásokból eredő új problémákkal (különösen a munkahelyi stresszel és a mentális betegségekkel). Ezeket a feladatokat széles körben elismerik a tagállamok, a szociális partnerek és a társadalom is. Az EGSZB úgy véli, hogy foglalkozni kell ezekkel a problémákkal, hiszen folyamatosan súlyosbodnak, és gazdasági és társadalmi költségekkel járnak. Ki kell emelni, hogy a nemi szempontú megközelítés lehetővé teszi a munkahelyi egészséggel kapcsolatos politikák összehangolását az egyenlőség terén elért eredményekkel.

5.4. Statisztikai adatok

5.4.1. A megbízható, naprakész és összehasonlítható statisztikai adatok európai szinten jelentkező súlyos hiánya jelenti az egyik legfontosabb problémát a munkahelyi biztonság és egészségvédelem vonatkozásában. Ezt a sajnálatos és érthetetlen módon hosszú évek óta fennálló helyzetet orvosolni kell. Az EGSZB támogatja a fenti nehézségek megoldása érdekében hozott európai bizottsági intézkedéseket. Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak érdemes lenne nagyobb figyelmet fordítaniuk ezekre a nehézségekre, és adott esetben részletes és a nemzeti adottságokhoz illeszkedő statisztikákat is kidolgozhatnának. A WHO-val az ICD-10 adatai körének kibővítése terén való együttműködés lehetőséget biztosíthatna az egészségügyi ellátásra vonatkozó adatbázisok használatára, ami meggyorsítaná és hatékonyabbá tenné az adatgyűjtést.

5.4.2. Az EGSZB sajnálja, hogy felfüggesztették a foglalkozási betegségekre vonatkozó európai statisztikák feldolgozását, és kéri, hogy indítsák újra a statisztikai vizsgálatokat a munkavégzés során a rákkeltő anyagoknak való kitettségről, a '90-es években kifejlesztett CAREX projekthez hasonlóan. Az EGSZB pozitívan értékeli az Európai Bizottság közelmúltbeli erőfeszítéseit, amelyek egy adatbázis létrehozására és egy olyan modell kifejlesztésére irányulnak, amellyel felbecsülhető a munkavégzés során az egy sor veszélyes kémiai anyagnak való kitettség mértéke az EU és az EFTA/EGT tagállamaiban (HAZCHEM projekt).

(5) „Public consultation on the new occupational health and safety policy framework”, 2014. június.

5.5. Együttműködés nemzetközi intézményekkel

5.5.1. Az EGSZB úgy véli, hogy a nemzetközi intézményekkel, különösen az ILO-val, a WHO-val és az OECD-vel való együttműködés megerősítésének kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani annak érdekében, hogy az egész világon csökkenjen a munkahelyi balesetek és megbetegedések száma.

5.5.2. Kiemelt figyelmet kell fordítani a globális ellátási láncban a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó hiányosságokra, elősegítve így a biztonságosabb munkahelyek létrehozását nemcsak Európában, de az összes kontinensen. Fontolóra kell venni ennek a témának a beépítését az EU megállapodásaiba, biztosítva, hogy az EU partnerei megfeleljenek az ILO egyezményeinek és ajánlásainak. Az EGSZB emlékeztet az azbeszt témájában korábban készült véleményekre, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy határozottan foglaljon állást annak érdekében, hogy az egész világon betiltsák az azbeszt használatát.

5.5.3. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagállamok hajtsák végre a nemzetközi előírásokat és egyezményeket, az Európai Bizottság pedig rendszeresen készítsen jelentéseket arról, hogy a tagállamok ezt meg is tették-e.

Kelt Brüsszelben, 2014. december 11-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Henri MALOSSE

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A következő módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították.

1.8. pont

A következőképpen módosítandó:

Az EGSZB úgy véli, hogy a stratégia hatékony végrehajtásához kulcsfontosságú a munkavállalók és az összes szociális partner bevonása minden szinten és a munkahelyen is. Felkéri az Európai Bizottságot, hogy tegye intenzívebbé a megbeszéléseket és a konzultációkat a szociális partnerekkel, továbbá fejlesszen ki összehangolt fellépéseket. A tagállamoknak ~~köszönőzniük kellene állniuk~~ a munkaadók és a munkavállalók képviselői közti, egészséggel és biztonsággal kapcsolatos kérdésekről folytatott szociális párbeszédet és a kollektív szerződések mellett.

A szavazás eredménye:

Mellette: 66
Ellene: 143
Tartózkodott: 17

3.2. pont

A következőképpen módosítandó:

Az EGSZB megjegyzi, hogy az európai bizottsági közlemény nem tervezi a blokkolt jogalkotás felszabadítását, különösen az izom- és vázrendszeri problémák, illetve a munkavállalók rákkeltő anyagokkal szembeni védelméről szóló hatályos irányelv felülvizsgálata kapcsán. Az EGSZB azt is megállapítja, hogy nincs utalás egy a változások előre jelzésére vonatkozó jogi keret kialakítására, amit pedig már az Európai Parlament is kért. Az EGSZB nyomatékosan kéri, hogy az Európai Bizottság haladéktalanul pótolja ezeket a hiányosságokat.

A szavazás eredménye:

Mellette: 60
Ellene: 141
Tartózkodott: 13

3.5. pont

A következőképpen módosítandó:

A technológiai innovációk és az újfajta munkaszervezési módok – különös tekintettel az atipikus munkavégzés új rendszereire – új kihívásokat tartogató újfajta helyzeteket teremtenek, de ugyanakkor új néha kockázatokkal is járhatnak, amelyeket mindeddig nem azonosítottak be kellőképpen. Az ilyen kockázatok feltárása és megelőzése, valamint a foglalkozásból eredő, meglévő és új betegségek meghatározása sürgős feladat. Alapvető és halaszthatatlan, hogy a hatályos jogszabályok naprakészé tételével vagy a feltárt kockázatoknak megfelelő új jogszabályokkal megoldásokat találjunk erre.

A szavazás eredménye:

Mellette: 77
Ellene: 140
Tartózkodott: 10

3.9. pont

A következőképpen módosítandó:

Az EU napjainkban folyamatosan szembesül a gazdasági stagnálás és a magas munkanélküliség problémájával. A munkanélküliség a foglalkozás-orvostan specifikus területét alkotja, mivel egyes esetekben mentális betegségek kapcsolódnak hozzá. Bizonyos esetekben a munkaerőpiac be nem jelentett munkavállalói is jobban ki vannak lehetnek téve a magasabb kockázatoknak és a munkahelyi baleseteknek. Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a strukturális beruházások végrehajtásán kívül az életkörülmények javítása – különösen a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén – szintén igen fontos hozzájárulást jelent a fenntartható gazdasági növekedéshez, a színvonalas munkahelyek népszerűsítéséhez és a társadalmi kohézióhoz.

A szavazás eredménye:

Mellette: 62
Ellene: 145
Tartózkodott: 10

4.6. pont

A következőképpen módosítandó:

A tagállamoknak ösztönözniük és népszerűsíteniük kellene a munkaadók és a munkavállalók képviselői közti szociális párbeszédet ~~kollektív tárgyalást és a kollektív szerződéseket~~, fontos és aktív szerepet biztosítva a szociális partnerek számára a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó szakpolitikák tervezésében és végrehajtásában, valamint a biztonságos és egészséges munkahelyi környezet ösztönzésében.

A szavazás eredménye:

Mellette: 66
Ellene: 141
Tartózkodott: 17
